

בתי המשפט

אמצ 17-10-25973

בית משפט לענייני משפחה – מחוז ת"א

27 אוקטובר 2020

בפני כב' השופטת סגלית אופק

בעניין:

חוק אימוץ ילדים התשמ"א-1981

הקטינים: א' קטינה ילידת 7.5.10

י' קטין יליד 30.1.13

פלוגית

ע"י ב"כ עו"ד כנרת בר לב

המבקשת

נגד

אלמוניות

ע"י ב"כ עו"ד שמואל מורן

היועמ"ש לממשלה – משרד הרווחה

ע"י ב"כ עו"ד אורית פניני

המשיבים

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

פסק דין

ענינו של הליך זה בסוגיית ניתוקו של קשר הורות בין אם וילדיה שנוצר מכח צווי אימוץ לפיהם אומצו שני קטינים כילדיה של הנתבעת 1, בת זוגה לשעבר של התובעת, האם הביוולוגית של הקטינים.

רקע עובדתי

להלן השתלשלות כרונולוגית של העובדות כפי שהתבררו מחומר הראיות ומהחומר בתיקי המשפחה:

1. התובעת והנתבעת 1 (להלן - "הנתבעות"), יהודיות, רווקות, חיו יחד וניהלו משק בית משותף כידועות בציבור מאז שנת 2001.
2. בנות הזוג החליטו יחד על הבאת ילדים לעולם תוך שימוש בתרומת זרע אנונימית (תורם אחד).
3. התובעת התעברה פעמיים מתרומת הזרע האנונימית שנבחרה ע"י בנות הזוג, ונולדו שני קטינים: א' ילידת 7.5.2010 וי' יליד 30.1.2013 (להלן - "הקטינים").

בתי המשפט

אמצ 17-10-25973

בית משפט לענייני משפחה – מחוז ת"א

27 אוקטובר 2020

בפני כב' השופטת סגלית אופק

- 1 4. ביום 18.4.2010, טרם לידת הקטינה, חתמו בנות הזוג על שני הסכמים: האחד, הסכם חיים
- 2 משותפים המסדיר את התחייבויותיהן לחיים משותפים, לרבות רכוש וממון ויחסים
- 3 הדדיים אחרים; והשני, הסכם להורות משותפת (להלן - "הסכם ההורות").
- 4
- 5 5. הסכם ההורות אושר וקיבל תוקף של פסק דין ביום 19.10.2010 (תה"ס (ראשל"צ) 13513-10-08).
- 6 6. בנות הזוג הגישו בקשות למתן צו אימוץ לנתבעת עפ"י סעיף 2(3) לחוק אימוץ ילדים,
- 7 התשמ"א – 1981 (להלן - "חוק האימוץ") לאחר לידת כל אחד מהקטינים. ביום 28.5.2012
- 8 אומצה הקטינה (אמצי (ראשל"צ) 71/10), וביום 26.5.2014 אומץ הקטין (אמצי (ת"א) 47816-03-15).
- 9 7. הנתבעת התעברה אף היא מתרומת זרע של אותו תורם אנונימי, ונולד קטין – מי יליד
- 10 14.4.2015 (להלן - "מ"י").
- 11 8. הליך לאימוץ של מ"י ע"י התובעת נפתח ע"י בנות הזוג ביום 10.6.2015.
- 12 9. יחסי בנות הזוג התערערו. הקשר הזוגי נפסק בחודש נובמבר 2015, והנתבעת יחד עם הקטין
- 13 מ' עזבו את דירת המגורים המשותפים. אין חולק, כי מאז ועד היום קיים נתק מוחלט
- 14 בקשר בין הנתבעת ובני משפחתה המורחבת ובין הקטינים (עמ' 25, ש' 11, 14; ר' גם
- 15 פרוטוקול מיום 8.9.2016 תמ"ש 30463-02-16 עמ' 1 ש' 18, 25).
- 16 10. בסמוך לאחר הפרידה עתרה הנתבעת למחיקת ההליך לאימוץ הקטין מ'. הבקשה נעתרה
- 17 ביום 16.2.2016, ונקבע ע"י כב' השופטת סנונית פורר כדלקמן: "חוק האימוץ איננו
- 18 מאפשר מצב מבחינה משפטית של חיוב לאמץ ואיננו מאפשר לבית המשפט ליתן צו
- 19 כשאחד הצדדים מתנגד להליך. גם אם התחושה לכך אינה נוחה, בית המשפט מחויב
- 20 לפעול בגדר סמכויותיו על פי חוק ואין מקום במיוחד כאשר עוסקים בנושא אימוץ
- 21 ילדים לקרוא לחוק דבר שאין בו" (אמצי (ת"א) 20859-06-15).
- 22 11. התובעת הגישה נגד הנתבעת את התובענות כדלקמן: תביעת מזונות (תמ"ש 29507-02-16);
- 23 תביעה רכושית (תמ"ש 30463-02-16); בקשה לעיכוב יציאה מהארץ של הקטין מ' (תמ"ש
- 24 35128-02-16); תביעת אפוטרופסות ומשמורת ביחס לקטין מ' (תמ"ש 49468-02-16).
- 25 12. בנות הזוג פנו להליך גישור והגיעו להסכם פשרה ביום 10.8.2016 (להלן - "הסכם
- 26 הפשרה"). הסכם הפשרה מסיים את כלל הסכסוכים התלויים ועומדים, לרבות בעניין
- 27 הקטינים, מזונותיהם והסדרי הרכוש. הסכם הפשרה אף קובע את התחייבותן של בנות
- 28 הזוג: "לפנות בכל הליך הנדרש לשם ביטול צווי האימוץ שניתנו לקטינים...ואלמונית
- 29 תחתום על כל מסמך הנדרש לשם קבלת ביטול האימוץ לדבות חתימה על הסכמה
- 30
- 31
- 32
- 33
- 34
- 35
- 36
- 37
- 38

בתי המשפט

אמצ 17-10-25973

בית משפט לענייני משפחה – מחוז ת"א

27 אוקטובר 2020

בפני כב' השופטת סגלית אופק

- 1 לביטול הצווים ועל התובענה בעניין" (שם, ס' 2-1); והסכמה של הנתבעת לוותר "על כל
- 2 זכות ו/או חובה, ככל שקיימת לה, בהתאם לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות,
- 3 התשכ"ב – 1962. למען הסר ספק מובהר כי במידה ונדרשת הסכמה ו/או חתימה על
- 4 טופס באשר לקטינים הרי שדי בחתימתה ו/או הסכמתה של פלונית בלבד" (שם, ס' 3).
- 5
- 6 13. הסכם הפשרה אושר וקיבל תוקף של פסק דין ביום 7.9.2016, מלבד ההסכמה לויתור על
- 7 זכויות אפוטרופסות לגביה נקבע כי מצריכה קבלת עמדת ב"כ יועמ"ש רווחה. עם זאת, כבר
- 8 במעמד אישור ההסכם קבע ביהמ"ש: "בכל מקרה פלונית רשאית לחתום לבדה בכל
- 9 הנוגע להחלטות חינוכיות ורפואיות של הקטינים... לדבות רישום למוסדות חינוך
- 10 ומוסדות רפואיים" (שם, עמ' 2, ש' 5).
- 11
- 12 14. ב"כ יועמ"ש רווחה התנגד להסכמת בנות הזוג לשלילת זכויות הוריות בהסכמה, ושלא
- 13 במסגרת בהליך משפטי מתאים. משכך, הגישה התובעת נגד הנתבעת תביעה "לביטול
- 14 אפוטרופסות קטינים" (כך בכותרת), בה עתרה לשלול את האפוטרופסות של הנתבעת וליתן
- 15 לה אפוטרופסות בלעדית (סעיף 45 לכתב התביעה א"פ 17-01-57062 מיום 25.1.2017).
- 16
- 17 15. לאחר ששירותי הרווחה הודיעו שהם עמוסים, מינה ביהמ"ש במקום עו"ס לסדרי דין את
- 18 מרכז "דעה" על מנת ליתן תסקיר המתייחס להענקת אפוטרופסות יחידה לתובעת על
- 19 הקטינים, בחינת הקשר בין הקטינים לנתבעת ומתן המלצות בדון נ"ר החלטה מיום
- 20 30.4.2017).
- 21
- 22 16. חוות דעת של גבי ללי גרשנזון, פסיכולוגית קלינית במרכז "דעה", מיום 23.5.2017,
- 23 שהתמקדה בשאלת הענקת אפוטרופסות יחידה לתובעת על הקטינים, המליצה ליתן
- 24 אפוטרופסות בלעדית לתובעת ואף המליצה לא לקבוע לעת עתה זמני שהות בהם תוכל
- 25 הנתבעת לבוא במוגע עם הקטינים, אף לא במפגשים בתדירות נמוכה (להלן - "חו"ד
- 26 גרשנזון").
- 27
- 28 17. ביום 1.7.2017, בהסכמת הצדדים, נעתרה כב' השופטת רוסמן גליס לתביעה בתיק א"פ
- 29 17-01-57062 וקבעה, כי התובעת היא אפוטרופה יחידה ובלעדית על הקטינים.
- 30
- 31 18. ביום 4.7.2017 נדחתה בקשת התובעת להשלמת פסק הדין בתיק א"פ 17-01-57062, ונקבע:
- 32 "משונה שלא בוסלו צווי האימוץ, אין מקום להיעתור... ולהודות כי על הנתבעת לא
- 33 חלים זכויות או חובות כלפי הקטינים".
- 34
- 35 19. על רקע זה הגישה התובעת נגד הנתבעת תביעה לביטול אימוץ ביום 17.10.2017 (אמצ'
- 36 ת"א) 17-10-25973. כתב הגנה הוגש ביום 2.1.2018; ותגובה של ב"כ יועמ"ש רווחה הוגשה
- 37 ביום 21.3.2018.

בתי המשפט

אמצ 17-10-25973

בית משפט לענייני משפחה – מחוז ת"א

27 אוקטובר 2020

בפני כב' השופטת סגלית אופק

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
 - 20
 - 21
 - 22
 - 23
 - 24
 - 25
 - 26
 - 27
 - 28
 - 29
 - 30
 - 31
 - 32
 - 33
 - 34
 - 35
 - 36
 - 37
- בתסקיר שכתבו גבי חנה בן ארי, מרכזת השירות למען הילד, וגבי תמי הר פאר, עו"ס לחוק אימוץ (להלן- "עו"ס לחוק אימוץ") ביום 26.2.2018 (להלן- "התסקיר"), ניתנה המלצה לא לבטל את צווי האימוץ של הקטינים באשר הדבר נוגד את טובתם (שם, עמ' 6).
21. בנות הזוג לא קיבלו את המלצת התסקיר, ועתרו למנות את גבי גרשנזון כמומחית מטעם ביהמ"ש למתן חוות דעת משלימה בשאלת ביטול האימוץ (בקשות מהימים 21.3.2018, 10.5.2018). לאחר שמיעת טענות הצדדים, הסכימו הצדדים למינוי ד"ר דפנה אדר, פסיכיאטרית מומחית לילדים ונוער, כמומחית מטעם ביהמ"ש (להלן- "ד"ר אדר" או "המומחית"), אשר תיתן המלצות בעניין טובת הילדים בביטול האימוץ (פרוטוקול מיום 12.9.2018 עמ' 4, ש' 105-102).
22. בחוות דעת של ד"ר אדר מיום 22.3.2019 ניתנה המלצה לבטל את האימוץ (להלן- "חו"ד אדר").
23. ישיבות הוכחות התקיימו בימים 7.5.2019 ו- 18.7.2019, במהלכן נשמעו עדויות המומחית (עמ' 1 - 22) ועו"ס לחוק אימוץ (עמ' 23 - 42).
24. הצדדים הגישו סיכומים בכתב (סיכומי בנות הזוג הוגשו במאוחד), וכעת ניתן פסק הדין.
- עיקר טענות הצדדים
25. סעיף 19 לחוק האימוץ המסדיר את סוגיית ביטול האימוץ קובע: "רשאי בית משפט לבטל צו אימוץ על סמך נסיבות שלא היו ידועות או לא היו קיימות בשעת מתן הצו, אם נוכח שמן הראוי לעשות כן ושטובת המאומץ מחייבת זאת; הוראות סעיף זה אינן באות לגרוע מסמכות בית המשפט לבטל צוויו לפי כל דין אחר".
26. לטענת בנות הזוג –

לעניין התנאי הראשון -

א. לטענת התובעת, לא הייתה לה אפשרות לדעת שהתובעת תבחר לנטוש את הקטינים ולנתק עמם כל קשר ומוע, קל וחומר לנוכח הסכם ההורות הכולל התחייבויות לדאוג לכל צרכי הקטינים בגינו הסכימה שהתובעת תשמש להם אם לכל דבר ועניין, כפי שהתחייבה, וכפי העובדה שבנות הזוג חלקו יחד חיים משותפים משך שנים ואף הגישו בקשה לאימוץ מ'.

ב. לטענת הנתבעת, היא לא העלתה על דעתה שהתובעת לא תכבד את הסכם ההורות, ולא תאפשר קיום מערכת יחסים חורה- ילד. בפועל לא התפתחו יחסי הורות בין הנתבעת לקטינים, ונסיבות החיים התגלגלו למקום שונה מהמתוכנן והצפוי בעת

בתי המשפט

אמצ 17-10-25973

בית משפט לענייני משפחה – מחוז ת"א

27 אוקטובר 2020

בפני כב' השופטת סגלית אופק

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37

ההחלטה על האימוץ, והקטיניים אינם בקשר עם הנתבעת במשך שנים ואף אין להם זיכרון ממנה כאם.

לעניין יתור התנאים -

ג. הלכה למעשה התנאי השני והשלישי הם תנאי אחד, שהרי תכליתם בדיקת טובת הקטין בעיני ביהמ"ש.

ד. לטענת התובעת, כנלמד משתי חוות דעת של גב' גרשנון וד"ר אדר, טובת הקטיניים מחייבת ניתוק הקשר המשפטי בנסיבות בהן הנתבעת לא מילאה כל תפקיד הורי ביחס לקטינים, אינה הורה תפקודי או פסיכולוגי, ואף אינה חפצה למלא תפקיד שזכה בעתיד, ואין כל קשר - רגשי, נפשי, כלכלי - בין הקטינים והנתבעת. כל עוד הקטינים רשומים פורמאלית כילדיה של הנתבעת, הרי אין סופיות לחתוך הניתוק שנכפה על הקטינים ברצונה של הנתבעת, וקיים חשש לפגיעה מהותית נוספת בקטינים.

ה. לטענת הנתבעת, הקטינים מצויים בתוך מוחלט מהנתבעת ומבנה, ואינם מכירים מציאות אחרת. כפיית מציאות אחרת באופן מלאכותי צפויה רק לפגוע בהם, וביטול אימוץ הקטינים מתיישב עם טובתם הנפשית והרגשית, ואף הולם את טובת מ', כנלמד מחוות הדעת של ד"ר אדר וגב' גרשנון.

ו. הנימוק המרכזי של ב"כ יועמ"ש הוא, כי טובת הקטינים מחייבת גלולת את האמת אודות עברם והקשר שהתקיים בינם ובין הנתבעת בשנות חייהם הראשונות, והדרך היחידה להבטיח זאת היא באמצעות שימור האימוץ. אין בסיס לנימוק מטעמים שונים: אין קשר בין ביטול צו אימוץ משפטי לבין טיעון כללי שטובת הילדים להכיר בסיפור חייהם האמיתי, שהרי אין "סוד"; המדיניות המוצגת בתסקיר היא כללית ואינה מתייחסת לטובת הילדים הספציפיים; בהתאמה ובהלימה למחיקת הליך האימוץ של מ' שאותן נסיבות שעומדות ברקע לבקשה לביטול אימוצו, מבלי שהמדינה התנגדה, יש לבטל אף את אימוצם של הקטינים.

ז. גם לעתיד לבוא קיימות השלכות של אי ביטול האימוץ דחיום, שהרי הנצחת סטטוס, באופן מנוגד לרצונם של הצדדים, תיצור בעייתיות במימוש זכויות וחובות בין קטינים לנתבע ואף לא תוביל לאיחוד חתא המשפחתי או חידוש קשר בין הקטינים לנתבעת.

בתי המשפט

אמצ 17-10-25973

בית משפט לענייני משפחה – מחוז ת"א

27 אוקטובר 2020

בפני כב' השופטת סגלית אופק

27. לטענת ב"כ יועמ"ש רווחה –

לעניין התנאי הראשון –

א. צווי האימוץ שיקפו את יחסי ההורות שנוצרו בין הנתבעת לבין הקטינים, כפי שטענו הצדדים בעצמם בבקשות למתן צווי האימוץ, ובמצג שהציגו לעו"ס לחוק אימוץ, וכפי שביקשו להבטיח שיוסיפו להתקיים במקרה של פירוק המערכת הזוגית.

ב. לא ניתן לראות בפרידה כנסיבות שלא היו קיימות מאחר שהסכם ההורות מסדיר אפשרות עתידית של פירוק המערכת הזוגית, מבלי שתהא לכך השפעה על ההורות המשותפת.

לעניין התנאי השני –

ג. חוק האימוץ יוצר יחס הורות, ממש כמו בהורות ביולוגית, ומבקש להשוות, ככל הניתן, בין הורות ביולוגית לבין הורות הנצרת במסגרת אימוץ. לפיכך, לא די ברצון של הורה ביולוגי או הורה מאמץ לבטל את האימוץ, והדברים נכונים ביתר שאת מקום שבנות הזוג הביעו רצון מפורש שפירוק הקשר לא ישפיע על נושא ההורות.

ד. פרידה ופירוק תא משפחתי מתרחש גם במשפחות עם קשר ביולוגי, ועדיין אין אפשרות לנתק, משפטית, את הקשר ההורי, להבדיל מניתוק הקשר והמגע הפיזיים בין הורה לקטין.

ה. בסיכומים לא התייחסו בנות הזוג לתנאי השני אלא ניסו לכרוך אותו יחד עם התנאי השלישי. יש לדחות ניסיון זה ולקבוע כי לא עלה בידן להוכיח את קיומו של התנאי השני.

לעניין התנאי השלישי –

ו. ביסוד התסקיר עומדים שיקולים כדלקמן: שיקול של אינטרס האימהות ורצון שסותר את טובת הקטינים; שיקול של הסתרת סיפור חיים/ מחיקת היסטוריה; שיקול של יצירת נרטיב כוזב שעלול להזיק לנפשם ולהתפתחותם של הקטינים; שיקול של פגיעה בזכות ובהשתייכות של הקטינים; שיקול של פגיעה בזכויות כלכליות.

ז. חווי"ד אדר שטחית, בלתי מבוססת, מגמתית, קיצונית, בלתי סבירה ונשענת על השקפת עולם אישית של המומחית שמנוגדת לחוק, לפסיקה ואף לספרות המקצועית. חוות הדעת אף לוקה בפגמים הורדים לשורשו של עניין, כדלקמן: מתן משקל מכריע לרצון האימהות, לצרכיהן ולאניטרסים שלהן; תפיסת עולם שגויה ומוטעית לפיה מאחר שאין לנתבעת קשר ביולוגי או פיזיולוגי לקטינים הרי שאיננה אימם או שכאשר תמה הזוגיות הרי שתמה גם ההורות של זאת שאין לה זיקה גנטית לקטינים; השקפה כי מעמד

בתי המשפט

אמצ 17-10-25973

בית משפט לענייני משפחה – מחוז ת"א

27 אוקטובר 2020

בפני כב' השופטת סגלית אופק

1 הורות מכח אימוץ נחות ממעמד הורות ביולוגית ולכן ניתן לביטול; חוסר הגיון
2 שהתפתחות תקינה תלויה ברישום/ מחיקה בתעודת הזהות; שאלות דימוי עצמי וזהות
3 אישית מאפיינות כל קטין בגיל ההתבגרות. בנוסף, חוות הדעת חסרה התייחסות
4 למכלול השיקולים הנוגעים לצרכי הקטינים ולטובתם, ובעודתה הגדילה וניסתה
5 להתחמק מהתמודדות עם שיקולים אלה ונתנה תשובות אבסורדיות. לפיכך, אין ליתן
6 לחוות הדעת משקל ראיתי, וצריך להעדיף את המלצות התסקיר שמתיעשות עם
7 הממצאים וההמלצות שהובאו בחו"ד גרשון, על פני המלצתה של ד"ר אדר.

דיון והכרעה

8
9
10 28. סעיף 19 לחוק האימוץ קובע שלושה תנאים מצטברים שדרש שיתמלאו בטרם ביטול הצו,
11 כדלקמן: נסיבות שלא היו ידועות או לא היו קיימות בשעת מתן הצו; נוכח בית המשפט
12 שראוי לבטל את צו האימוץ; טובת המאומץ מחייבת זאת.

13
14 29. אף בהתקיים תנאים אלה, אין בית המשפט חייב לבטל את צו האימוץ והעניין נתון לשיקול
15 דעתו [ת"א 1104/90 פלונים נ' הירעמ"ש, פ"ד מה(3) 302 (1991): בש"א (י-י) 17/98
16 פלוני נ' פלוני (12.12.1999)].

17
18 30. עיון בפסיקה מלמד, כי בקשות שהוגשו מכח סעיף זה נדירות. מדובר בד"כ בבקשות שהגישו
19 חורים ביולוגיים שביקשו לבטל אימוץ ילידם, או בקשות של חורים מאמצים שביקשו
20 לבטל האימוץ שנעשה על ידם [למשל, בגלל היעדר קשר נפשי של בין המאמץ והקטינה-
21 אמצ' (מחוד, ח"י 42/67 א.ב. נ' ג.ד. (25.9.1969), או בגלל גירושין מאמו הטבעית של
22 הקטין- המ' (מחוד, נצ' 725/83 אלמוני נ' מדינת ישראל, פ"ד תשמ"ד (3) 265
23 (13.7.1984), או בגלל פרידה של אימהות וקיומו של קשר דל, ללא מחויבות ואו אחריות-
24 אמצ' (ת"א) 9158-10-12 פלונית נ' אלמונית ואח' (11.8.2014)], או בקשות של ילדים
25 מאומצים בגירים שביקשו לבטל את אימוצם [למשל בגלל שהורה מאמץ לא שימש אב
26 פסיכולוגי ואו תפקודי עבור המאומץ- אמצ' 8458-06-10 פלוני נ' הירעמ"ש (16.1.2011):
27 או בגלל ניתוק יחסים בין המאומצים למאמצים מזה כעשור, לאחר שהמאמצים לא הצליחו
28 להתמודד עם קשיי האימוץ, והעבירו אותם לחסות שירותי הרווחה וסירבו לקשר עם
29 המאומצים- אמצ' 5/16 פלוני נ' פלמונית (2.5.2018)].

מן הדיון אל הדיון

30
31
32 31. לחלן אבחן האם בעניינינו מתקיימים התנאים המצטברים של סעיף 19 לחוק האימוץ.

בתי המשפט

אמצ 17-10-25973

בית משפט לענייני משפחה – מחוז ת"א

27 אוקטובר 2020

בפני כב' השופטת סגלית אופק

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36

האם מתקיימות נסיבות שלא היו ידועות או לא היו קיימות בשעת מתן הצו?

32. בפסיקה נקבע, כי הנסיבות "שלא היו ידועות" או "לא היו קיימות" בעת מתן הצו צריכות להיות נסיבות חריגות ויוצאות דופן באופן מיוחד וכולא אשר בהתקיימן תחייב טובת המאומץ את ביטול הצו.

33. הסיפור המשפחתי התחיל כסיפור רגיל, כמו כל משפחה, הווה אומר, עם כוונת אמת ביחס להורות משותפת ולמערכת יחסים שוויונית, כפי שהצהירו בנות הזוג בהסכם הורות שנחתם ביום 18.4.2010. באותה עת נשאה התובעת הריון, ובנות הזוג שלקחו בחשבון את האפשרות של פרידה ופירוק הוהא המשפחתי, התחייבו בהסכם לכך ש: "יזקנו לשתי בנות הזוג זכויות וחובות שוות בנוגע לילדים, שנתנו להורים ביחס לילדיהם עפ"י כל חוק, זאת, בין אם תהיינה יחדיו ובין אם תפרדנה במהלך ההריון או אחריו" (סי' 40 נספח א' לבקשה).

34. לאחר לידת הקטינה, פעלו בנות הזוג לקבל תוקף של פסק דין להסכם ההורות ביום 19.10.2010.

35. לאחר שנולד כל אחד מהילדים, היו בנות הזוג שותפות להגשת 3 בקשות לצווי אימוץ – בקשות בעניין הקטינים ביום 8.8.2010 (אמצ' 71/10), וביום 26.5.2013 (אמצ' 47816-05-13), ובקשה בעניין הקטין מ' ביום 10.6.2015 (אמצ' 20859-06-15) – מרצון ובנפש חפצה. בכל הבקשות שבו וציינו בנות הזוג, כי הן מבקשות לקבל צווי אימוץ שימנעו אפשרות של "איום של ניתוק הקשר .. מכל סיבה שהיא, לרבות סיום הקשר הזוגי שבין המבקשות" (סי' 16 נספחים א' – ב' לתשובת ב"כ יועמ"ש רווחה).

36. שירותי הרווחה הספיקו להידרש לבקשות בעניינם של הקטינים.

בשתי הדמנויות אלה התרשמו עורכות התסקיר מבוות זוג "בעלות מסירות ומחויבות אחת כלפי השנייה ומחויבות המבוססת על דאגה הדדית, כבוד וקרבה. התרשמתי כי שתיהן מעורבות ומשתפות פעולה בכל הנוגע לחינוך בתם; קיומו של קשר הדוק וקרוב של הנתבעת עם הקטינה אשר מתייחסת אליה כאמא לכל דבר (עמ' 2 נספח ג' לתגובת ב"כ יועמ"ש רווחה); מעורבות של הנתבעת בחייו של הקטין וקיומו של קשר של הנתבעת עם הקטין; "התרשמנו מילד צעיר. החי במשפחה הרגישה מאוד לצרכיו ויחסו אל הנשים שוויוני.. שתי הנשים מחויבות מאוד לקטין ומתוך תכנון לסווח ארוך אלמונית מבקשת לאמץ את הקטין כלפי היא חשה רגשות אימהיים עמוקים" (עמ' 2 נספח ד' לתגובת ב"כ יועמ"ש רווחה).

בתי המשפט

אמצ 17-10-25973

בית משפט לענייני משפחה – מחוז ת"א

27 אוקטובר 2020

בפני כב' השופטת סגלית אופק

1 על כך ראו גם בחקירתה של עו"ס לחוק אימוץ: "וגם האימהות עצמן לא שוללות את זה
2 שאלמונית הייתה דמות אימהית לחלוטין. היא קילחה, האכילה, א' סיפרה בגן שיש
3 לה 2 אימהות. חגגו את יום הולדת מ' אחיה בגן. בשיחה שלי עם פלונית היא סיפרה
4 שא' הייתה קשורה מאוד לאלמונית. אפילו יותר מאשר אליה. ההתרשמות שלנו לאורך
5 כל השנים שהמשפחה מוכרת בשירות למען הילד - יש 2 עובדות שונות שפגשו את
6 המשפחה - הייתה שאלמונית הייתה דמות משמעותית ודומיננטית בחיי שני הילדים"
7 (עמ' 24, שי' 22-28).

8
9 37. בנות הזוג ידעו או יכלו לדעת שההורות עלולה להקצין את היחסים הזוגיים, ולראיה
10 הסדירו בחסכם ההורות הסדרים מפורטים לעת פרידה בענייני חסדיניים (סי' 12, 15, 24, 29,
11 33 נספח א' לבקשה). בנות הזוג בודאי לא יכלו לדעת כי דמותה של התובעת לא תיצרב או
12 לא תיצרב מספיק כדמות חורית בתודעה של הקטינים (ר' להלן). בענייננו, עו"ס לחוק אימוץ
13 הסכימה בחקירתה, כי חוות דעת גרשנון "הראתה בדיוק מה מצב הילדים" (עמ' 26, שי'
14 7); והנה בחלוף כשנה וחצי מהפרידה נמצא, כי אין לקטין זיכרון מהתובעת (חוות דעת
15 גרשנון, עמ' 7; פרוטוקול מיום 12.9.2018 עמ' 4, שי' 87) ובזיכרון של הקטינה מופנת
16 התובעת "כחברה של אמא שלה... לא ברור עד כמה אז, כשבנות הזוג חלקו בית ובנו
17 משפחה. דאחה א' גם באלמונית אמא" (שם, עמ' 6-7); אין לקטינים גם זיכרון מהאח מ'
18 (שם, עמ' 6-7; עמ' 17, שי' 12-15). דדוק, נוכח מצב זה ניתנה המלצה לא לקבוע הסדרי שהות
19 בכלל, אף לא מפגשים בתדירות נמוכה יותר (עמ' 9 לחו"ד גרשנון). לא בכדי הסכימו בנות
20 הזוג לפטור את התובעת מאחריות חורית: תחילה, ניתנו לתובעת סמכויות רק בענייני חינוך
21 ורפואה של הקטינים (סי' 3 להסכם הפשרה, סי' 5 לפסק דין מיום 7.9.2016 תמ"ש-30463-02
22 16), ובהמשך, ניתנה לתובעת אפוטרופסות בלעדית, ללא הגבלת זמן (פסק דין מיום
23 1.7.2017 פ"פ 17-01-57062), ואף לפטור אותה מאחריות כלכלית (מזונות) כלפי הקטינים
24 (סי' 4 להסכם הפשרה).
25

26 38. ברי, כי פרידה של בני זוג כשלעצמה לא תענה על הדרישה של נסיבות "שלא היו ידועות". כך
27 גם מצב של פרידה בתוספת ניכור חורי, אפילו הניכור בלתי הפיך. לעומת זאת, מצב של
28 פרידה בתוספת היעדר מקום של התובעת כדמות חורית שנצרכה בתודעה של הקטינים,
29 אולי בגלל גילם הצעיר ואולי בגלל חלוקת התפקידים בתא המשפחתי (בנות הזוג לא נחקרו
30 ואין אפשרות לקבוע מסמרות בעניין), בתוספת השתחררות מאחריות חורית, יכול שיענה על
31 התנאי של נסיבות "שלא היו ידועות".
32

33 39. לאור האמור לעיל שוכנעתי כי מותקיים התנאי הראשון בסעיף 19 לחוק האימוץ.
34
35
36
37
38

בתי המשפט

אמצ 17-10-25973

בית משפט לענייני משפחה – מחוז ת"א

27 אוקטובר 2020

בפני כב' השופטת סגלית אופק

1
2

האם טובת הילד מחייבת לבטל את צו האימוץ?

40. נקבע בפסיקה, כי שני התנאים האחרונים בסעיף 19 "צמודים הם אחד לשני, ואם טובת הילד מחייבת ביטול האימוץ, אזי מן הראוי לבטלו ולהיפך. אם טובת הילד אינה מחייבת ביטול צו האימוץ, אזי אין זה מן הראוי לבטלו. לשון אחר, המבחן הדומיננטי על פיו נבחנת שאלת ביטולו או אי ביטולו של צו האימוץ הינו מבחן "טובת הילד" (נהמ' (נצרת) 725/83 אלמוני נ' מדינת ישראל, פ"ד תשמ"ד (3) 265 (13.7.1984)).

8

41. כידוע, לטובת הילד ניתן במהלך השנים מעמד בכורה: "...בסכסוך הנסב על מעמדו של קטין, טובתו של הקטין היא עמוד האש היא עמוד הענן שיליכנו הדרך" [בג"צ 5227/97 מיכל זייד נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים, פ"ד נה(1) 460, 453 (1998)]. עוד נקבע, כי "טובת הילד" אינו מושג ערטילאי אשר טוב ומתאים בכל סיטואציה, "טובת הילד" הוא פרי של איזונים בין אינטרסים שונים של כל אחד מההורים ושל הילד" נעמ. (ב"ש) 119/08 פלוני נ' פלונית (13.8.2008) [נ"ר גם ע"א 2266/93 פלוני נ' פלוני, פ"ד מט(1) 268 221 (1994), סעיף 5 לפסק הדין של כב' השופטת שטרסברג כהן].

16

42. לצורך בדיקת טובת הקטינים מסתייע בית המשפט בכלים מקצועיים – חוות דעת, תסקיר וכיו"ב.

19

43. תפקידו ומעמדו של מומחה, כמסייע לבית המשפט בהכרעתו, בדרך של הצגת נתונים הרלוונטיים למחלוקת המשפטית בתחום שבו נדרשת מומחיותו, הודגשו לא אחת בפסיקת בתי המשפט בעניינים כלליים, וביתר תוקף בעניינו של קטין. וכפי שנקבע בעמ"ש (מרכז) 15-03-14752-3.9. נ' ל. (31.3.2015), פסקאות 43-44: "חוות דעת המומחה משמשת כאלות או לפני בית המשפט, המאידה שטחים אשר מעצם טיבם וטבעם אינם מצויים בתחומי התמחותו וידעו הרגילים".

26

44. מתוך שכן, מקובל כי ככלל יאמץ ביהמ"ש את המלצתו של המומחה מטעמו, בהיעדר נימוק כבד משקל ובלט נע"א 1240/96 חב' שיכון עובדים בע"מ נ' רוזנטל, פ"ד נב(4) 563, 569 (1998), והדברים נכונים ביתר שאת כשמדובר בחוות דעת מומחה בעניינים שברפואת הנפש: "נשאיר את העיסוק בתורת הרפואה לבקיאים בה. סבוכה היא תורת הרפואה בכלל ותורת הנפש בפרט מכדי שהדיוטות יכניסו ראשיהם בה..." נע"א 472/81 קצין התגמולים נ' אברג'יל, פ"ד לז(2) 795, 785 (1983); דנ"א 6211/13 היועמ"ש משרד הרווחה והשיקום החברתיים נ' פלונית (23.12.2013), פסקה 33 לפסק הדין של כב' השופטת נאור; פסקה 5 לפסק הדין של כב' השופט הנדל; בע"מ 1591/15 פלוני נ' משרד הרווחה והשיקום החברתיים (14.5.2015).

36

בתי המשפט

אמצ' 17-10-25973

בית משפט לענייני משפחה – מחוז ת"א

27 אוקטובר 2020

בפני כב' השופטת סגלית אופק

- 1 הפסיקה גם עמדה על כך שיש בתסקיר כדי להנחות את בית המשפט ולהביא בפניו מידע
- 2 המבוסס על מומחיות, אשר בהשתלב עם כלל הראיות, יעזור לבית המשפט להכריע בסוגיה.
- 3 עוד נקבע, שאין בהכרח עדיפות לחוות דעת מומחה על פני תסקיר: "פעמים רבות הנתונים
- 4 מהשטח המובאים על-ידי העובדים הסוציאליים עדיפים על פני חוות דעת של
- 5 פסיכולוג או פסיכיאטר" (עמ' 43). עמדה זו מקובלת עליי" (ועוד ראו בדומה בע"א
- 6 3554/91 פלונית נ' היועץ המשפטי לממשלה [פורסם בנבן] (1991) ותמ"ש כפר-סבא)
- 7 10-08-31092 - ה. פ. נ' ס.פ. [בע"מ 4259/06 פלונית נ' היועץ המשפטי
- 8 למחשלה (13.7.2006)].
- 9
- 10 עם זאת, הדגישה הפסיקה, כי ביהמ"ש אינו "חותמת גומי" לעמדת המומחה המקצועי,
- 11 ובית המשפט רשאי להסתמך עליה אך גם לדחותה, כולה או מקצתה, בהתאם לשיקול דעתו
- 12 [בע"מ 27/06 פלוני נ' פלוני (1.5.2006); ע"פ 2457/98 שמן נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(4)
- 13 289 (2002); ע"א 493/85 פדידה נ' פדידה, פ"ד לט(3) 578 (1985)].
- 14
- 15 כנזכר, לבחינת טובת הקטינים בביטול האימוץ נתקבלו תסקיר וחוות דעת של ד"ר אדר.
- 16 עוד הובאה בפני חוות דעת גרשנון שנתקבלה בהליך אחר שעסק בטובתם של הקטינים
- 17 בהיבט שונה (א"פ 17-01-57062).
- 18
- 19 ד"ר אדר עוסקת בסוגיות אימוץ 30 שנה (עמ' 12, ש' 18), אך זוהי הפעם הראשונה
- 20 שנתבקשה לעסוק בסוגיה של ביטול אימוץ בכלל ובמשפחה חד מינית בפרט (עמ' 2, ש' 5-6).
- 21 עו"ס לחוק אימוץ אף היא עוסקת בתחום שנים רבות (עמ' 26, ש' 27-28), אך גם היא לא
- 22 עסקה בסוגיה כזו קודם לכן: "לא טיפלתי בשום חיק מלבד התיק זה בעניין של ביטול
- 23 אימוץ" (עמ' 41, ש' 15). שתיהן מסכימות שהמקרה חריג (עמ' 18, ש' 2; עמ' 35, ש' 6).
- 24
- 25 ד"ר אדר ועו"ס לחוק אימוץ נפגשו עם בנות הזוג, שמעו את רצונן, ונתנו לו משקל מסוים
- 26 במכלול השיקולים שהביאו להמלצת כל אחד מהם (עמ' 2, ש' 28; עמ' 16, ש' 10, 30; עמ' 30,
- 27 ש' 1). לעומת זאת, הגורמים המקצועיים לא פגשו בעצמם את הקטינים אלא הסתמכו
- 28 על תיאורי הקטינים ותפיסת הקטינים, כפי שהובאו בחוות דעת גרשנון (עמ' 9, ש' 20-22;
- 29 עמ' 23, ש' 8, 11; עמ' 24, ש' 7; עמ' 25, ש' 24-22; עמ' 26, ש' 7-9; עמ' 36, ש' 31).
- 30
- 31 לאחר שנתקבלה חוות דעת אדר, עו"ס לחוק אימוץ עדיין לא מצאה לנכון להיפגש עם
- 32 הקטינים (עמ' 26, ש' 29), לא התבקשה עו"ס לחוק אימוץ להגיש תסקיר משלים, אך גם לא
- 33 מצאה מיוזמתה צורך בכך (25, ש' 28-30).
- 34
- 35 המסקנות וההמלצות של הגורמים המקצועיים שהגישו חוות דעת בעניין טובת הילד בהליך
- 36 זה שונות זו מזו בתכלית.
- 37

בתי המשפט

אמצ 17-10-25973

בית משפט לענייני משפחה – מחוז ת"א

27 אוקטובר 2020

בפני כב' השופטת סגלית אופק

52. בחוות הדעת כותבת ד"ר אדר כי בנסיבות של מערכת משפחתית שהתפרקה, כאשר הוחמצה

ההזדמנות "לנצל" חלון הזדמנות מסוים, בשלב ההפתחותי קודם של הילדים, כשעוד

הייתה משמעות פסיכולוגית ל'קביעות אובייקט' בחייהם, בזמנות של אלמוניות,

אולם כיום, זמן כה רב לאחר פירוד מוחלט ביניהם, נראה כי הוחמצה הזדמנות זו

באופן בלתי הפיך (שם, עמ' 4), וקיים נתק מוחלט, אזי "לתוך הווית היים מעיקה

וכביה זאת, לא ניתן להפיח רוח חיים באמצעים משפטיים ע"י קיומו של אימוץ טעון,

מאולץ ומכאיב, שעשוי לעורר זיכרונות חדרניים בכל הנוכחים ואף לפתוח פצעים

שלא ברורה מידת הגלגתם" (עמ' 5 לחוות הדעת).

לפיכך, המליצה המומחית לקבל את הבקשה לביטול האימוץ: "עפ"י התרשמותי הקלינית,

כיום, לאחר זמן כה רב (בעיקר מבחינת חיי הילדים), נראה כי ביטול האימוץ הוא

לטובת הילדים שיוכלו להתפנות לגדילה, לצמיחה ולהתפתחות אישית בגיבוי מלא

של אמם הביולוגית וכל בני משפחתם המורחבת, מבלי שיופיע שמה של אלמונית

בתעודות הזהות שלהם בנעריהם, מבלי להביכם או לעורר בהם תהיות מציקות

ומיותרות בעניין דימויים העצמי והוותם האישי" (שם, שם).

53. לעומת זאת, לדעתה של עו"ס לחוק אימוץ, על אף התערותה של הנתבעת ממחויבותה כלפי

הקטינים, מהורות לא ניתן 'להתגרש', ואת המשך הנרטיב המתכחש לנסיבות הולדתם של

הקטינים לתוך משפחה אין לאפשר (עמ' 6 לתסקיר). לפיכך, המליצה עו"ס לחוק אימוץ

לדחות את הבקשה לביטול האימוץ (שם, עמ' 7).

54. לאחר שעיינתי בעמדותיהם של הגורמים המקצועיים הנ"ל, ושמעתי את חקירות המומחית

ועו"ס לחוק אימוץ, אני מעדיפה את עמדתה של המומחית, ואנמק.

נרטיב מתכחש, סוד או אמת

55. עו"ס לחוק אימוץ רואה בהיעדר ידיעה של הקטינים את נסיבות הולדתם וסיפור חייהם

כסוד או התכחשות שמונעת מהקטינים להגיב לפרידה בין האימהות ולבטא את רגשותיהם

בקשר לכך, וטיבו של שקר שיתגלה ועל כן יש סכנה לפגיעה בקטינים ובאמון הבסיסי שלהם

(עמ' 6 תסקיר). לכן, לדעתה "טובת הקטינים הינה להכיר בסיפור חייהם האמיתי, גם

אם הוא מורכב וקשה להבנה ועדיפה שעה אחת קודם" (שם, עמ' 7).

56. בחקירתה שללה עו"ס לחוק אימוץ קיומה של עמדה מערכתית עקרונית שלא ניתן

להשתחרר מצו אימוץ (עמ' 36, ש' 8) ואף שללה כי התסקיר ניתן מתוך ראייה מערכתית ולא

ראייה ספציפית של הקטינים (עמ' 26, ש' 3-1). בחקירתה גדית אישרה עו"ס לחוק אימוץ כי

מלבד ההתנגדות לשמירת "סוד", אין הנמקה נוספת מדוע לא יבוטל האימוץ (עמ' 41, ש'

12).

בתי המשפט

אמצע 17-10-25973

בית משפט לענייני משפחה – מחוז ת"א

27 אוקטובר 2020

בפני כב' השופטת סגלית אופק

57. בחקירה נגדית הסבירה ע"ש לחוק אימוץ "שבמקרה של ילדים מאומצים, ובסח גם
במקרה זה, יש חשיבות לנרטיב של הילדים..." (עמ' 24, ש' 30 – עמ' 25, ש' 2), והנרטיב
הזה "צריך להיות מדובר כל הזמן ובכל הקשר מיום מסירתו לאימוץ כדי שלא יהיו
סודות (עמ' 30, ש' 30; עמ' 31, ש' 2). לפיכך, לדעתה הקטינים "גדלים עם אחא חג'יל
מסרים ואני חושבת שלא נכון להעלים אותה מחייהם כאילו לא הייתה..." (עמ' 40, ש' 26-27).
ע"י"ס לחוק אימוץ מסכימה כי הנתבעת אמנם נעלמה מהיכרונות ומהחורות" (עמ' 40, ש' 28-29).
אך לטענתה הנתבעת צרובה בתודעתם: "לא נעלמה מהיכרונות ומהחורות" (עמ' 40, ש' 29-30).
וכשלא מספרים להם את סיפור החיים ואף מבקשים למחוק אותי: "אנו גורמים
להם לקיים במקביל למערכת ההכריתית המודעת שלהם, כמו שהם אמרו לגבי גרסאות
שאלמונית הייתה חברה וכו'. אנו גורמים להם לקיים מערכת הכריתית נוספת
שבמסגרתה באופן לא מודע והרסני הם עוסקים במצוקות שכרוכות גם בהסתרה וגם
בפרטים של הפרשה שהוסתרה. התכנים לא נעלמים לחלוטין. הם ממשיכים להתקיים
וחה כתוב מפורש במחקרים" (עמ' 26, ש' 8-12). לכן, לתודעה של הקטינים "צריך לתת
לזה מילים" (עמ' 38, ש' 14-15).

58. המומחית מסכימה שמערכת משפחתית מתחילה מזמן תכנון המשפחה (עמ' 10, ש' 13-20),
ושקטנינים נולדו באהבה לתא משפחתי של שתי נשים, וכך גם גדלו (עמ' 10, ש' 23; עמ'
12, ש' 25). המומחית גם ערה לכך שנקודת הראות הסובייקטיבית של בנות הזוג על מקומה
של הנתבעת בתא המשפחתי סותרת לחלוטין (עמ' 15, ש' 13-14) (ר' גם: עמ' 3, ש' 5-6; עמ'
9, ש' 31 – עמ' 10, ש' 10; עמ' 11, ש' 26-30; עמ' 18, ש' 25-26). עם זאת, מבחינת מצבם של
הקטינים, הרי ש: "ילידים הייתה נראות ומודעות הם היו ועדיין מאוד אהובים..." יש
מצב שדמות משמעותית בחייהם נעלמה בשלב מסוים והם שאלי עליה" (עמ' 15, ש' 4-
1, אבל גם "יש מצב שלא שימשה אם בחיי הילדים ולא חסרה בחייהם" (עמ' 18, ש' 26),
וההיסטוריה המשפחתית במקרה זה היא אחרת ויש בה "אמא ילדה אתכם, שזו האמא
הביולוגית פלונית והיא נעדרה באשה אחרת" (עמ' 18, ש' 21-23).

59. לדעת המומחית, בנסיבות אלה מבחינה מהותית הקטינים אינם ילדים של בנות הזוג אלא
של התובעת בלבד (עמ' 17, ש' 4), ואין בכך שכתוב של ההיסטוריה: "אם את מתכוונת לזה
שאמא (צ"ל א' - א. ס. א.) אומרת ללי במאי 2017 שפעם הייתה פה אשה שעזרה לאמא או
גידלה אותנו והיום איננה את קוראת לזה שכתוב, בעיני זו לא אלא אחת" (עמ' 11, ש' 7-8, 19);
או מחיקה של העבר: "אין כאן מחיקה שלה ואין ביזוי שלה או אף אמירה
שלא מכבדת אותה. אלמונית הייתה אשה שעזרה לאמא לגדל את הילדים. אלמונית
ידועת שהייתה יותר מה (חסר "אם" – א. ס. א.) כי הרגישה הרבה פחות מה זו אחת
מהסיבות לנתק שנוצר. אין כאן סוד, לא הכפשה, לא הסתה, יש אמירה שנכון, היינו
שתיים כשאמאם נולדתם אבל אין פה סוד" (עמ' 14, ש' 19-23), ובהמשך: "דמותה של
אלמונית לא נמחקת. קיים כריסוס במעמדה, אבל אף אחד לא מחק אותה. גם להוריד
מגנטיס מהמקרה זו לא מחיקה" (עמ' 19, ש' 4-5); או סוד שמשמעו "שמשהו שיכול וצריך

בתי המשפט

אמצ 17-10-25973

בית משפט לענייני משפחה – מחוז ת"א

27 אוקטובר 2020

בפני כב' השופטת סגלית אופק

1 אמת כי נולדתי ממנה, אלמונית הייתה רק חברה של אמא שלי, לא הייתה אמת שלי.
2 (עמ' 6 חו"ד גרשנון). ולראיה נוספת, התובעת בעצמה חדתה כי לא ראתה בנתבעת כאימם
3 של הקטינים אלא דמות מטפלת בלבד (סי' 46 לכתב התביעה). אין פלא, אפוא, שהקטינים
4 לא רואים בנתבעת יותר מכך: "לי" אין מושג ידוק על מה אנו מדברים. לא, חוגגת היום
5 3.5 שנים לא הייתה בקשר עם האשה הזו. אם בעבר היא הותירה בה אהבה ודרך
6 ושמחה, אז היא תיצור אתה קשר... קיים סיכוי שמה שנתר בא' מההורות של
7 אלמונית זה דווקא נצבות" (עמ' 9, שי' 27-30). ועוד ראיה, אין לקטנה זיכרון מהסביב,
8 הוריה של הנתבעת: "וא' מספרת אודותיה על הוריה של הוריה. לשאלתי אם יש לה
9 סביב נוספים, משיבה בבטחון שאין לה" (עמ' 7 לחו"ד גרשנון), והדבר מתיישב עם אופן
10 התייחסותה של התובעת להוריה של הנתבעת ועם טענת הנתבעת לפיה התובעת "ביטלה
11 את תפקיד "הסבא והסבתא" של הורי הנתבעת בעיני הקטינים.... תוך הדגשה חוזרת
12 ונשנית, שרק הורי התובעת הם הסבא והסבתא שלהם" (סי' 27 לכתב ההגנה; עמ' 5
13 לחו"ד גרשנון). וראיה נוספת היא העובדה שהקטינים מעולם לא נשאו את שם המשפחה
14 של הנתבעת.
15

16 יתירה מכך, גבי גרשנון לא הגישה חוות דעת משלימה בעניין ביטול האימוץ, כפי שביקשו
17 בנות הזוג וב"כ יועמ"ש התנגד (בקשה מיום 21.3.2018; עמ' 28, שי' 20; ר' גם פרוטוקול
18 מיום 12.9.2018 עמ' 2, שי' 37-47), והיא גם לא חוזמת להיחקר (עמ' 8, שי' 10-11). בנוסף,
19 עו"ס לא פגשה את הקטינים בעצמה, ולא מצאה לנכון להיפגש עמם אחרי שנתקבלה חוות
20 דעת של ד"ר אדר (עמ' 26, שי' 29) וגם לא אחרי שנשמעו דברי התובעת על הזיכרון המסוים
21 שיש לקטינה מהנתבעת: "הילדה חיה חיים מאושרים והיא יודעת מי זו, נכשיו אנהו
22 בונים בית והבקשה שלה הייתה שתהיה לנו בריכה כמו אצל אמא של אלמונית, לא
23 נאסר עליה להזכיר אותה" (פרוטוקול מיום 12.9.2018 עמ' 4, שי' 92-94), ואף לא התבקשה
24 חקירה של בנות הזוג.
25

26 לאור האמור לעיל התערער הבסיס עליו נשענת ההמלצה בתסקיר, ואני מעדיפה את עמדתה
27 של המומחית שאין הכחשה/ מחיקת עבר/ סוד.
28

29 נתשקשר הורה – ילד לא טראומטי

30 64. בחקירתה עמדה עו"ס לחוק אימוץ על כך ש: "בשלב הראשון נתחיל בהליך סיפולי של
31 הילדים ולגלות את הסוד. זה משהו שלא קורה בפגישה אחת אלא יכול לקחת זמן.
32 בהתאם לכך נבחן שוב לפי מצבם של הילדים" (עמ' 37, שי' 20-21).
33

34 65. מנגד, סבורה המומחית, כי אין לשתף את הקטינים "על מנת שלא לסלסל בתחושות של
35 כמיהה/ אשמה/ חרטה/ סיפוח פנסיוני 'איחוד משפחה' שאין לה אחיזה במציאות" (שם, עמ' 5).
36 בחקירתה הסבירה המומחית, כי חלוק הזמן עבור קטין אינו כחלוק הזמן עבור
37 מבוגר (עמ' 9, שי' 23-28), ועל אף שהעזיבה של הנתבעת גרמה למשבר, הסערה כבר שככה

בתי המשפט

אמצ 17-10-25973

בית משפט לענייני משפחה – מחוז ת"א

27 אוקטובר 2020

בפני כב' השופטת סגלית אופק

1 (עמ' 20, ש' 29-30), ומבחינת הקטינים לא היה מדובר בטרגדיה: "...ההמלצה עד גיל 3
2 היא לא לעזוב ילד למעלה משבועיים ולהשאיר אותו שלא בידי המטפל המשני שלו.
3 אמא יכולה לנסוע ולהשאיר אותו עם האב ולא יקרה כלום. זה מה שקרה. אמא עזבה
4 את הבית ונשארו אצל אמא. לא מומלץ ולא כיף אבל גם לא משבר בלתי הפיך
5 ומתגברים על זה. .. לא הייתה פה טרגדיה. היה משבר ואולי מעבר מסוים, אבל אין
6 כאן טרגדיה. סיפור עצוב של שתי נשים, והסיפור הזה לא צריך לעבור לילדים. תהיה
7 טרגדיה אם נהפוך את הסיפור לרב דורי והילדים לא יוכלו לעבור לדרך חדשה,
8 שממילא החלו בה והם שם" (עמ' 20, ש' 4-17). לדבריה, אין טעם לספר את הסיפור
9 המשפחתי "זה פותח פצעים שאולי הילדים לא ידעו שנופצו. כרגע הם לא יודעים
10 שנופצו. אז למה צריך לפתוח את זה?" (עמ' 4, ש' 24-25), אפילו לא בתהליך טיפולי (עמ'
11 19, ש' 29-30), ותבאת הסיפור לידיעת הקטינים רק תהפוך את סיפור העזיבה לציר המרכזי
12 בחייהם ותזיק להם: "למה ילדה בת 9 צריכה להתעסק למה נעזבתי. ילדה בת 9 היא
13 אגוצנטרית ולא נכנסת לנעליים של מי שעזבה אלא לנעליים שלה, אולי לא הייתי
14 ילדה מספיק טובה, אולי היו נשארים איתי אם הייתי מתנהגת טוב יותר. .. אם היינו
15 שבועיים אחרי הפרידה, את צודקת וגם חצי שנה אחרי הפרידה. היום אנחנו 3.5 שנים
16 ואם היה פצע זה לפתוח אותו לחלוטין ולגרסו לו לגלדה שלו או להצטלקות שלו
17 בשם זכויות הילד. דעתי היא שזכות הילד לשקט" (עמ' 19, ש' 17-25), וצריך פשוט להניח
18 לקטינים: "אתם דואגים לשלומם ההתפתחותי של הילדים. חתמו את הילדים.
19 לפעמים הדאגה הכי גדולה לשלומם זה לתת להם לגדול כפי שהטבע מאפשר להם"
20 (עמ' 15, ש' 15-17).

21
22 תימוכין לעמדתה של המומחית נמצא בחו"ד גרשנון, שהייתה סבורה שאין זו טובת
23 הקטינים לקבוע לעת עתה זמני שהות בין הנתבעת לקטינים, ואף לא מפגשים בתדירות
24 נמוכה כי "הדבר עלול בלבב את הקטינים עוד יותר כל עוד המפגשים לא יתקיימו
25 בנפש חפצה על ידי שתי הנשים ותוך הבנה כי טובת הילדים מחייבת אותן לכבד את
26 החלטות והסכמי העבר" (עמ' 9).

27
28 66. יוער, גב' גרשנון השאירה פתח לחידוש קשר אם "היה ומי מהצדדים ישנה את עמדתה
29 הנוכחית, או שבעתיד מי מהילדים יעלה את רצונו לפגוש את אלמונית או את מי אני
30 ממליצה כי הצדדים יעזרו באיש מקצוע בתחום הטיפול על מנת לבדוק את מצב
31 הילדים באותה העת ואותו איש מקצוע ילווה את חידוש הקשר, אם יתקיים".
32 המומחית מדרשה לכך והסבירה: "פסיכולוגים הם אנשי טיפול שעובדים תהליכית. היא
33 התבקשה לחוות דעתה והגישה אותה במאי 2017. שזה שנה וחצי אחרי הפרידה. קיים
34 סיכוי גדול מאוד, גם מבלי שדיברנו, שהיא לא רצתה לסתום את הגולל על מבנה
35 כלשהו של קשר משפחתי לאחר שנברה רק שנה וחצי..." (עמ' 9, ש' 69-10). החסבר
36 הגיוני ומקובל עליו. מכל מקום, אם בחלוף שנה וחצי ממועד הפרידה לא סברה גב' גרשנון

בתי המשפט

אמצ 17-10-25973

בית משפט לענייני משפחה – מחוז ת"א

27 אוקטובר 2020

בפני כב' השופטת סגלית אופק

- 1 שיש מקום לחדש את הקשר, בוודאי אין מקום לעשות לכך כעת בחלוף חמש שנים
- 2 מהפרידה, ואיש גם אינו מעוניין בכך.
- 3
- 4 68. אינני סבורה שניתן ללמוד מהפחת לקשר עתיד דבר לעניין טובת הקטנים שלא לבטל את
- 5 האימוץ, ובמיוחד כאשר חוות הדעת לא ניתנה בחליף שבפניי וגב' גרשזון אף לא הוזמנה
- 6 להיחקר על ממצאיה (דברי ב"כ יועמ"ש בעמ' 8, ש' 10-11).
- 7
- 8 69. לכל אדם יש שייכות משפחתית והיסטוריה משפחתית, וגם לקטנים יש זכות לזהות
- 9 ושייכות המשקפים סיפור חיים שורשיי בהסכמות בין בנות הזוג לחקים משפחה.
- 10 במציאות החיים של הקטנים קשר חורי מבוסס כנראה מעולם לא היה, ואין וגם לא יכול
- 11 להיות זיכרון ממשי מהנתבעת שנצרבת בתודעה של הקטנים. קשר הורה-ילד כבר נהרס, ללא
- 12 חוויה טראומטית לקטנים, וחשיפתו של הסיפור המשפחתי - באופן מידי ואפילו בדרך
- 13 מבוקרת או במועד שימלאו לכל קטין 16 שנים ובדרך לא מבוקרת (ותודעו לעניין במועד
- 14 הנפקת ת"ז) – אין בה תועלת לחידוש קשר, ורק תעורר חוויה של נטישה ותגרזם נזק מוחשי
- 15 באופן שעלול אף להיות בלתי הפיך.
- 16
- 17 70. יוער, במאמר מוסגר, לעניין ההתחייבות של התובעת לספר לקטנים את סיפור חייהם – לא
- 18 מצאתי לנכון לקבוע חובה לספר לקטנים את נסיבות הולדתם, אלא בבוא העת הרלוונטית,
- 19 יש לבחון באמצעות מומחה האם בכלל יש מקום לספר זאת.
- 20 גרימת נזק התפתחותי
- 21 71. בחקירתה המומחית עמדה על הנזק ההתפתחותי העתידי שעלול להיגרם לקטנים אם לא
- 22 יבוטל האימוץ. לדבריה, "סובבת הילדים זה שאם מישורו (הטעות במקור- ס.א) מרגישה
- 23 שהיא לא יכולה לגדלם יותר, לא תגדל אותם.... לא מגדלת זה גם לא נוכחת. למה
- 24 ילד צריך להוציא ת.ז. בגיל 16 ששם יופיע השם של אלמוניות? למה? ... זה יעורר
- 25 שאלות ותהיות. איפה אני טעיתי שבצעם עזבו אותי, למה ננטשתי על ידי האשה הזו"
- 26 (עמ' 12, ש' 10-16).
- 27
- 28 72. המומחית מבקשת לחסוך מהקטנים התמודדות עם שאלות זרות מורכבות וקשות, אשר
- 29 יוצצו בוודאות: "כשילד בן 16 יוצא למשרד הפנים ומוציא תעודה ושם מופיע שם של
- 30 מישהי שאינה בחייו אלא הייתה, הייתה בן זוג של אמא או משהו של אמא, אבל
- 31 עשור לא שם, נשאלות שאלות קשות מאוד. אני הייתי רוצה כפטיכאיטירית ילדים
- 32 לחסוך את זה מהילדים כי אלו הנסיבות שנוצרו. לא אשנה את ההיסטוריה אבל את
- 33 העתיד ברגע זה. של הפגיעה שהיא לא תמיד הפיכה בדימוי העצמי של הילדים אני
- 34 רוצה לחסוך" (עמ' 19, ש' 9-13) (ר' גם עמ' 4, ש' 21-23; עמ' 13, ש' 2).
- 35
- 36

בתי המשפט

אמצ' 17-10-25973

בית משפט לענייני משפחה – מחוז ת"א

27 אוקטובר 2020

בפני כב' השופטת סגלית אופק

73. תימוכין לכך שעלולות להתעורר שאלות נמצאו בחו"ד גרשנון, וכך נכתב: "בעתיד הקונפליקט עלול להתעורר, ייתכן שבפגח גיל ההתבגרות, כאשר נושא הזהות יעסיק את הילדים ביתר שאת. ייתכן ואז יהיו מסוגלים לשאול שאלות על זהותם באופן עצמאי ויחפשו תשובות" (עמ' 9).

74. לטענת ב"כ יועמ"ש, בגיל ההתבגרות ממילא מתעוררת מבוכה ותהייה בעניין דימוי עצמי וזהות אישית. אינני מקבלת את הטענה משני נימוקים: האחד, יתעוררו התחבטויות כאלה כשאין הורה (הנתבעת) שמעוניין ליתן מענה לכך. בעניין זה ראו עמדות מפורשות, עקביות, של בנות הזוג לא לקיים קשר הורי, והנתבעת אף אינה מעוניינת אפילו לחשוף את מקום מגוריה (עמ' 9 לחו"ד גרשנון; עמ' 10, 12, 14 לחו"ד אדר). השני, מחיקת הרישום תמנע חוויה של נטישה העלולה להתעורר או לשוב ולהתעורר (עמ' 26, 23, 31, במקום שכלל לא ברור שנטר משהו אצל הקטינים כלפי הנתבעת).

משקל רצון / צרכים/ אינטרסים של בנות הזוג

75. קיימות תמימות דעים אצל בנות הזוג לביטול האימוץ, והיא מונעת לא רק מאינטרסים רגשיים, שהרי אינטרסים אחרים כבר הוסדרו בהסכם הפשרה, ומרצון משותף לקבל גושפנקא חוקית לכך (עמ' 4, 6-16), אלא מהאינטרס של טובת הילד, כפי שרואה אותו כל אחת מהן: "האמידות הן שונות והאינטרסיות אחרת אבל המסרים אותם מסרים" (עמ' 16, 31).

76. המומחית הייתה ערה לאינטרסים של בנות הזוג, ובמסגרת שיקוליה לקחה בחשבון את הרצון המשותף ונתנה לו משקל מסוים במכלול השיקולים (עמ' 16, 10, 11, בדיוק כפי שעשתה עו"ס לחוק אימוץ (עמ' 30, 2-3).

77. עם זאת, עמדה המומחית על כך שמשקל מכריע ניתן לשיקול טובת הילד: "מה שהנחה אותו לגבי המלצות כמו תמיד זה טובת הילד.. וההמלצות שלי נועדו לסייע לילדים ולגדילתם. עם כל ההערכה שלי לשתי הנשים יוש לי הערכה גדולה, קודם כל קודמת טובת הילדים" (עמ' 2, 21-23), ולא התרשמותה ממצבה של הנתבעת (עמ' 16, 30); ואף הדגישה, כי אלמלא הסכמת בנות הזוג הייתה המלצתה זהה: "ש: עד כמה נמדדת היום מושפעת מכך ששהי האימהות מבקשות לבטל את האימוץ? ת: זה נותן תימוכין לדעה שלי. אבל גם אם שתיהן לא היו אחידות, מנקודת ראות התפתחות הילדים נכון לבטל את האימוץ" (עמ' 16, 9-11).

78. דברי המומחית, לפיהם ניתן לחשוב על ביטול הורות כשזה לטובת הילדים, לרבות הורות ביולוגית במקרה של הורה ביולוגי שנטש את ילדו, מלמד בבירור ששיקול טובת הילד הוא, ולא אחר, השיקול המרכזי שקיבל את המשקל המכריע (עמ' 3, 8-18):

בתי המשפט

אמצ 17-10-25973

בית משפט לענייני משפחה – מחוז ת"א

27 אוקטובר 2020

בפני כב' השופטת סגלית אופק

1 "ש: זה מעורר אצלי אסוציאציות למשפחה הסרוסוקסואלית במסגרתה יש בן זוג
2 מתעלל, מכה. נניח גבר והאשה נאלצת לעזוב. יש מגזרים שבהם האשה
3 נאלצת להתנתק גם מהילדים בעת עזיבתה. זה לא מקרה דומה או אותו דבר?
4 ת: לא.
5 ש: תוכלי להסביר.
6 ת: קשה לי להסביר. עם כל הדמיון לתא המשפחתי, לא מדובר בהשוואה לגבר
7 אלים ומכה. כן באשה שהתעמרה בבת זוגתה משך תקופה לפי ראות עיניה של
8 בת הזוג.
9 ש: אם מדובר באשה שמתעמרת בבן זוגה הגבר. ולכן הוא עוזב ונוצר ניכור
10 הורי שם. האם זו הצדקה להיעתר לבקשה שלו לביטול ההורות שלו?
11 ת: אם זה לטובת הילדים- אז כן. אם המחיר שילדים צריכים לשלם כדי לשמר
12 זוגיות ברמה זו או אחרת בקרב ההורים שלהם עלול לפגוע בשלומם ולעורער
13 ביטחונם, זה מה שצריך לעשות".
14

79. הרצון המשותף של בנות הזוג ליישב סתירה בין המצב המשפטי (רישום פורמאלי לבין

מצאות חיים שכלל הנראה לא התקיימה בצורה נורמטיבית, וגם לא תוכל להתקיים.
מבחינת בנות הזוג קבלת גושפנקא חוקית, ולא היעלמות, היא חדרך הנכונה מתוך כבוד לצו
האימוץ: "ת: ...פה יש שתי נשים שחשוב להן לעשות את הדברים כמו שצריך ואז יש
גורמים וסמכויות רבים שמעורבים פה. ש: את מתכוונת שבגלל שיש להן אפשרות
לעתור לביטול האימוץ, לכן באפשרותן לקבל זאת לעומת מקרים אחרים בהם לא
עתרו? ת: לא מדברת על עניין הערכאות בהיבט זה. אני מדברת שהייתה פנייה
לערכאות משפטיות לבטל אימוץ, ואלמונית הייתה יכולה להיעלם. ש: אפשרת הייתה
יכולה להיעלם ואז פלוגית הייתה מתפקדת כאם יחידנית כמו במקרים אחרים. אז
למה יש צורך באקט של ביטול הורות? ת: יש כאן 2 נשים אינטליגנטיות שמאוד
מעריכות חוק ומשפט ובאותה מידה שהיה להן אקט של אימוץ שגם יכלו שלא לנקוט
בו, יש כאן אקט של ביטול אימוץ" (עמ' 4, שי 6-16), וזאת בניגוד לדבריה של עו"ס לחוק
אימוץ: "זה זילות של הצו. הן בקשר טוב – אז רוצות, הן מסוכסכות- אז לא רוצות"
(עמ' 36, שי 2).

אינטרסים כלכליים

80. אין חולק שביטול האימוץ יפגע בזכויות כלכליות של הקטינים, לרבות זכויות הטבעות
מביטוח לאומי (קצבת תלויים), זכויות הטבעות מדיני המשפחה (מזונות) והירושה (ולא מן
הנמנע שהנתבעת עשתה צוואה המזירה את הקטינים), זכויות תביעה הטבעות מחוק איסור
לשון הרע, התשכ"ה-1965 וחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.

בתי המשפט

אמצ 17-10-25973

בית משפט לענייני משפחה – מחוז ת"א

27 אוקטובר 2020

בפני כב' השופטת סגלית אופק

88. עם זאת, ייתכנו מקרים נדירים בהם ימצא כי ערכי האחריות והמחויבות לטובת הילד שדיני הורים וילדים מבקשים להנחיל, צריכים לסגת מפני טובת קטין ספציפי.

89. מקרה יוצא דופן כזה הוא המקרה דנא. כפי שראינו, ניתנו צווי אימוץ על בסיס כוונת אמת של בנות הזוג שייוצרו יחסי הורות והנתבעת תהיה אם במלוא מובן המילה, ועל בסיס ההתרשמות, כי ראוי להטיל על הנתבעת מארג של חובות וזכויות כלפי הקטינים עקב הקשר שלה אליהם. מתברר, שהכוונה לקיים מציאות של משפחה נורמטיבית, שיש בה שתי אימהות, לא התפתחה כמצופה. עוד מתברר, כי בנות הזוג לא השכילו להפריד בין הזוגיות שהסתיימה לבין ההורות המשותפת, וממילא לא הצליחו לכבד את הסכם ההורות, אך זאת בהמשך לכך שהורות משותפת על כל רבדיה כנראה מעולם לא הייתה. בנוסף, דמותה של הנתבעת כהורה פסיכולוגי והורה תפקודי לא נצרבה בתודעה של הקטינים. כמו כן, אין כאן הרס קשר הורה- ילד אשר ייצור חוויה טראומטית שיכולה להביא להרס רגשי של כל הצדדים, ושמצריך לנקוט כל מאמץ סביר למנוע תוצאה כזו, ואף אין אינדקסיה שהריסת הקשר הקיים בין ההורה לילד אינה לטובת הילד. אדרבא, ה"קשר" ניתן בהיותם של הקטינים בגיל צעיר מאוד (גילאי 5.5 ו-2 ועשרה חודשים), ומתקיים נתק מוחלט כבר במשך 5 שנים; וברור שאין סיכוי שיתחדש קשר, שהרי הנתבעת אינה מעוניינת לשמש הורה בפועל, אינה יכולה לשמש דמות כזו לנוכח קטיעה של האפוטרופסות ובנות הזוג שתיהן בעמדה איתנה שיש לבטל את האימוץ, לא לקיים קשר הורי וגם לא לאפשר קשר אחאי עם מ', ככל שבכלל התקיים (עמ' 5, לחו"ד גרשזון; עמ' 12, 14 לחו"ד אדר; עמ' 17, 14-15, 20-21).

90. לאור האמור לעיל, כאשר אין אפשרות ואין תועלת בחידוש קשר הורי, ואף אין זו טובתם של הקטינים, אין גם טעם להשאיר רישום פורמלי ריק מתוכן, אשר לא יישמר מציאות (בנות הזוג פרקו את הקשר הזוגי ונמשך למעשה המצב שקדם לכך בו קשר הורה-ילד לא קיים ואו לא משמעותי מבחינת תפיסת הקטינים) ואף לא ייצור חוויות הורות אלא רק ייצר מציאות עם כל הקשיים הנלווים לכך.

91. לאור האמור לעיל, אני קובעת כי התקיים בעניינו התנאי השני בסעיף 19 לחוק האימוץ.

92. לאור כל האמור לעיל, שוכנעתי כי מדובר במקרה קיצוני, ובנסיבות המיוחדות של העניין יש לבטל את האימוץ ולא להותיר רישום הורות פורמלי של אימוץ אשר כשל.

בתי המשפט

אמצ 17-10-25973

בית משפט לענייני משפחה – מחוז ת"א

27 אוקטובר 2020

בפני כב' השופטת סגלית אופק

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15

סוף דבר

93. לפיכך, אני קובעת כדלקמן:

א. הבקשה מתקבלת.

ב. ביטול האימוץ יעודכן בכל הפנקסים הרשמיים, וניתן להגיש פסיקתה לחתימת. עם זאת, משום אופיו של פסק הדין אני מעכבת את הביצוע למשך 30 יום מעת ההמצאה.

ג. פסק הדין ניתן לפרסום בהשמטת שמות ופרטים מזהים.

ד. המזכירות תשלח את פסק הדין.

ניתן והודע היום, ט' חשון תשפ"א, 27 אוקטובר 2020, בהיעדר הצדדים.

סגלית אופק, שופטת